

Del consens desitjat al consens possible

La distància que separa les diferents forces polítiques catalanes sobre el nou marc del català és encara molt important. En alguns casos, sembla insalvable. Tot indica que el consens que va aconseguir la llei de normalització de 1983 no es repetirà.

L'esperit de consens que va aconseguir reunir la llei de normalització lingüística de 1983 pesa com una llosa sobre la discussió de la nova llei del català. Un cop acabat el treball de la ponència conjunta, i a l'espera que el projecte de llei entri a la comissió de Cultura del Parlament, les discrepàncies entre les forces polítiques parlamentàries continuen essent profundes. A hores d'ara, l'objectiu de reeditar la unanimitat que va aconseguir la llei de 1983 sembla gairebé impossible. Només CiU abona sense embuts el text sorgit de la ponència conjunta. La resta de forces polítiques han presentat objeccions al text en forma de vots particulars, que es traduiran en esmenes quan comenci el debat a la comissió de Cultura.

El contingut d'aquests vots particulars és indicatiu de la distància que hi ha entre les diverses formacions, que en alguns casos defensen interessos irreconciliables. El PP demana que el preàmbul de la futura llei reconegui explícitament el bilingüisme "com una realitat i un factor de riquesa cultural i social a Catalunya" i que la llengua castellana "no és aliena ni estranya". Els populars pretenen esmenar tots els continguts essencials de la nova llei, com les quotes als mitjans de comunicació, la disponibilitat lingüística en l'àmbit de l'administració pública, o qualsevol referència a l'establiment de sancions directes o indirectes. A més, en els vots particulars que

han presentat també rebutgen aspectes ja vigents com la immersió lingüística. Els responsables del PP es debaten entre un vot negatiu a la llei o, si les negociacions amb CiU fructifiquen, una abstenció.

L'actitud del PSC respecte al projecte de llei també és força crítica, tot i que el principal partit de l'oposició es mostra més cla-

catalans també rebutgen la inclusió de sancions i que el text legal exigeixi l'ús exclusiu del català en les comunicacions i les notificacions de les empreses de servei públic. Pel que fa a les quotes, només accepten les que fan referència a la programació de música cantada i la resta de quotes reclamen que la seva fixació es faci per reglament.

CiU espera poder pactar la llei del català amb el PSC, IC i el PI, i no descarta incloure en aquest acord de "consens possible" ERC.

rament obert a negociar que no pas els populars. Per als socialistes, la prioritat actual és intentar recuperar el consens del 1983, però per aconseguir-ho demanen que el text legal que s'aprovi ha de constar formalment com una reforma de la llei del 1983, i no com una nova llei. El PSC també creu necessari suprimir qualsevol referència explícita al concepte de disponibilitat, i limitar-ne l'abast a la capacitat d'atendre i no la de correspondre oralment en una determinada llengua. En els vots particulars, els socialistes

Discrepàncies internes. Un sector del PSC també va reclamar que en els vots particulars s'incloués el seu rebuig a acceptar que el català sigui la llengua vehicular de l'ensenyament no universitari. La petició, la van fer en una reunió de la comissió lingüística del partit dirigents vinculats a l'aparell com Josep Maria Sala i Miquel Iceta, que creuen que la redacció actual d'aquest apartat equival a ampliar la immersió a tot l'ensenyament no universitari. La proposta va topar, però, amb l'oposició frontal dels dos representants del PSC a la ponència, Joaquim Nadal i Antoni Dalmau. Fonts socialistes consideren que l'actitud de Sala respon a pressions de col·lectius d'ensenyants hostils a la normalització lingüística.

Malgrat la influència política que tenen Sala i Iceta al si del partit, el vot particular sobre l'apartat de l'ensenyament no recull aquesta petició. Es limita a expressar algun "dubte" sobre el redactat i demana que s'expliciti que la llei no modifica els preceptes legals confirmats pel Tri-

RICARD CUGAT

bunal Suprem i el Tribunal Constitucional, que han avalat la immersió lingüística a l'ensenyament. Amb tot, les mateixes fonts socialistes no descarten que els dirigents afins a l'aparell del partit intentin reobrir el debat de la immersió lingüística durant el període de presentació de les esmenes.

El consens possible. De moment, tot i que considera "inoportuna i innecessària" la nova llei, el PSC es manté obert a acceptar "per responsabilitat" un acord fonamentat "en el màxim consens que considera imprescindible". El fet que els socialistes catalans acceptin pactar per responsabilitat i no posin com a requeriment un consens absolut fa que CiU vegi possible arribar a un acord amb el PSC. L'objectiu de CiU és que la llei reculli el "màxim consens possible", que no vol dir el vot afirmatiu de tots els grups. Els nacionalistes creuen que dins aquest consens possible, a més del PSC, també hi podran incloure IC, el PI i possiblement ERC.

Tant Iniciativa com el PI han presentat vots particulars al projecte de llei, per bé que sense qüestionar frontalment cap dels continguts principals. La formació d'Àngel Colom ja anuncia en els vots particulars que està disposada a retirar o transaccionar les esmenes que pugui presentar per facilitar el consens, sempre que el text millori.

Per ara, la formació que manté una posició més crítica amb el projecte de llei és ERC. Els independentistes adverteixen que no donaran suport a una llei que "no modifica el règim lingüístic actual a Catalunya de manera suficient per superar la situació de minorització del català". L'actual projecte de llei, segons ERC, manté la situació d'inferioritat jurídica del català en relació amb el castellà i no garanteix una millora de l'ús social. Les mesures que presentarà ERC a través d'esmenes estan recollides en un projecte de llei alternatiu que preveu entre d'altres coses el deure dels ciutadans de Catalunya de conèixer el català, el dret del consumi-

dor a ser atès en qualsevol de les dues llengües oficials a les empreses i establiments dedicats a la venda de productes o a la prestació de serveis, i l'obligatorietat de l'etiquetatge almenys en català dels productes que es comercialitzen a Catalunya. Algunes d'aquestes mesures figuraven en el projecte de llei inicialment proposat pel govern català i que després, fruit de les negociacions fetes durant el treball de la ponència, han estat suprimides.

La distància que hi ha entre les posicions independentistes i les socialistes fa que la pretensió de CiU de sumar ERC i PSC en un mateix acord sembli a hores d'ara molt difícil. Però a més, el PSC exigeix a CiU que en virtut dels pactes en l'àmbit estatal, porti al consens també el PP. Els socialistes no volen deixar que el PP es presenti com el defensor en solitari dels drets dels castellanoparlants. En aquestes condicions, el consens, ni que sigui el possible, requerirà molta enginyeria política.

CiU considera possible arribar a un acord amb el PSC sobre la llei del català. En la foto, Joaquim Nadal (a la dreta) i Ramon Camp (al mig), els portaveus del PSC i de CiU en la ponència. Els acompanya el director general de Política Lingüística, Lluís Jou.

Pere Martí